

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ  
ՍՏՈՒՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱՆՈՒՅՆ  
ԳԵՂԱՐԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ  
ԿՐԹԱՆՈՒՅՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ  
ԿՐԹԱՆՈՒՅՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ

10

# Արեւիկ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ

10

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ  
ՍՏՈՒՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱՆՈՒՅՆ  
ԳԵՂԱՐԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ  
ԿՐԹԱՆՈՒՅՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ  
ԿՐԹԱՆՈՒՅՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ

ԿԻՆԻՍԻՍ ՈՐԵՐՈՒՆ  
ԱՐԵՎԻԿԱ ԿԵՆՏՐՈՆԻ  
1. — Ձեռքով ծախուած իրաւանքիւր  
«Արեւիկ» վրայ մէկ փառաւ: 2. — Արեւ-  
անգլիական լուսանկարներ իրաւանքիւր  
10 դր. — 3. — Իր 300 սոյի քերթիւ ու-  
նեցած լուսանկար: Գաւառիկ 100 դր. 25 դր.  
այսինքն 300 սոյի: 4. — Հարսնիկի ծանուց-  
մանց ու մահապիկ վրայ 30 սոյի դր. —  
5. — Թող, խաղաղի, կենդանու, պատ-  
րազի ծանուցմանց իրաւանքիւր 5 դր.

## ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ

Այս, կ'ըլլայ, եթէ մեծ տերու-  
թիւնները չարքերն. իսկ թէ պիտի  
արդիւնէ կամ ոչ, առ է խնդրելու  
Պատերազմի ամենէն հրապարակային  
հայրենասիր խնդիրները երկու են.  
Կրեւորականը առաջինը, Մարտիկան-  
կանը՝ երկրորդը Մեր օմ, տերու-  
թիւնն անդադար պատերազմի իր-  
նեքը երեքը չեն նշանակել թէ նա-  
խարձար պիտի ըլլայ: այլ միայն  
կը ծառայեն այն քաղաքական կամ  
ազգայնական անձ կանոնին որ  
դարձեր է վեր ծանօթ է թէ կ'ուզեն  
խաղաղութիւն, պատահազմն պատ-  
րաստ կեցող: կանոն մը որուն կը հե-  
տեւին աշխարհի պատերազմները  
սկսեալ Հոգեւորական պատերազմին  
չեւ հիմա: զի սկզբին մինչեւ աշ-  
խարհի վերջը մարտիկ միշտ միեւնոյն  
զգացումով պիտի վարուին: այն ա-  
ռեն միայն պիտի յարգեն ուրիշին ի-  
րաւունքը, երբ զայն յաղթանակելու  
անկարող ըլլան, և ոչ թէ յաղթանակ  
արդարութեան և իրաւասիրութեան  
պիտի գոչուանան զայն ընդէն: Այս  
ընդհանրացած կանոնին հետեւանելով  
մեծ տերութիւնները օրինակ կ'ըլլան  
որ Պարսկաստան տերութիւններն ալ  
իրենցմէ դաւ առնեն իսկ օմ: տե-  
սութիւններն ալ ոչ մէկին ետ մնալու և  
իր սպառազնութիւնները հետզհե-  
տէ չզորացնելու պատճառ մը չունին  
Պարսկաստան պատերազմի անընդհատ  
պատերազմութիւններէն չէ որ պատե-  
րազմ կընայ ծագելու Այլ վերջը ուրիշ  
տեղ է դարձեալ մեծ տերութեանց  
ուսած մէկ օրինակն է. փոխարի-  
նութեան քաղաքականութիւնն է ու-  
րուն ինչ ըլլալը չգիտցող չկայ: վասն  
զի ժամանակէ մը ի վեր մեծ տերու-  
թիւնները լեւեալ սկզբունք մը  
գրած են իրենց մէջ, որուն համա-  
ձայն կարծես թէ յաղթանակ արդ-  
են որ փոխարինութիւն ըլլայ իրենց  
եթէ իրենցմէ մէկ կամ միւսը որեւէ  
առաւելութիւն մը ձեռք ձգէ, առա-  
ւելութիւն հողային կամ տնտեսական,  
առաւելութիւն կամ արտօնութեան մը  
վերաբերեալ են:

Եւ այս փոխարինութեան քաղա-  
քականութիւնը կոչած են հաւասարա-  
կըշտութեան քաղաքականութիւնը  
Արդ՝ պայքանեան փոքր պետութիւն-  
ներն օձիկն են ըստին:

պիտի ըլլայ, երբ մանաւանդ նոր  
Թուրքիա իր վերականգնութիւնը կա-  
տարելազորեցելու միջոց դու չես ու-  
նեցած: ուստի օմ, տերութիւնը եւ-  
րոպական հողին վրայ այնպիսի վը-  
տանգի մը կընայ երկարութիւնը որուն  
եթէ մեծ տերութիւնները առաջը  
չառնեն, Եւրոպական Թուրքիա պատ-  
մական անուն մը դառնայ զուցէ:  
Այս թէ ինչու կ'ըսենք որ պատե-  
րազմ կ'ըլլայ, եթէ մեծ տերութիւննե-  
րը չարքերն Ուստի խնդիր է թէ ա-  
ռեն պիտի ուզեն որ օմ տերու-  
թիւնը վերջ գտնէ եւրոպական հողին  
վրայէն եթէ այս, պատերազմն ան-  
խուսափելի է, իսկ եթէ ոչ, պարտա-  
պաշտ է մը ընդ, պատերազմ՝ ըլ-  
լալով չունի Մերքը: Եւ ըսել թէ  
ճիշդ միեւնոյն փոխարինութիւնն  
զայ, եթէ Պարսկաստանը նախար-  
ձակ ըլլան իրենց հետ դաշնակից ը-  
նդելով Մերքինն ու Գարապաղը, զի  
Եւրոպական ալ հարաւէն պիտի իր-  
ըլլալ այն առեւն:

Գաղով այն կարեւոր և յոյժ կա-  
րեւոր հարցին թէ մեծ տերութիւնն  
ները կ'ուզեն օմ: տերութեան եւ-  
րոպական հողէն բարձրագոյն առեւն  
կամ, առեւն ուրիշ կ'ըլլայ ըսել, թոյ-  
լաւորը, կենսական այնպիսի հարց  
մըն է որ որքան ծանրակշիւ այնքան  
խրախուրդող հարցմանն ունի, եւ  
հետեւաբար դիւրին հասկացելիք ու  
բացատրելիք բան չէ, ինչ որ կրնայ  
զիստուր, կացութեան արտօնով որ  
Եւրոպայի ներքին մասերը հանգաման-  
կատեալ՝ երեւոյթներն զատելով  
պիտի մտախառնուին:

Արդ նկատելով թէ Աւստրիա իր  
առձեռնութեան վրայ զօրը կը թափէ,  
անկէ պէտք է որ երկուսն մէկը  
հետեւեցնել, կամ արդիւնը համար է  
սլաւ փոքր տերութեանց Թուրքիայ  
վրայ աշխուժել, կամ պատերազմ ըլ-  
նալու: Եւրոպայի այս պարագային իր  
բաժինն առնելու հարցը եթէ մեծ  
տերութեանց մին ըլլալով Մարտիկ-  
անկան առաւելութիւնն մը պիտի  
մասնակցի Եւրոպական Թուրքիայ  
հողէն, միւս մեծ տերութիւնները  
պարտալ հա՛վ պիտի կլին, մինչ իրենց-  
մէ մէկը նորաւոր գրաւումներով  
զուցէ մինչեւ Մարտիկանը ինչ-  
ոչ ապաքին փոխարինութեան քաղա-  
քականութիւնը իրենց ստեղծած են:  
միլիոն չլիտի ուրիշ օգուտիլ անկէ  
էն, ան առեւն ինչ պիտի ըլլայ: Թուր-  
քիայ առեւն և առեւն հարե-  
լեն բաժիններ պիտի առնեն Այդ

խանքէն մէկը նկատել զայն և կը խոս-  
տանայ ամէն անգ ու դարձին պատե-  
րազմն ալ պարագային կարծես ներքի չէ  
բոլորովին լուր:

Սակայն ինչպէ՛ս գաղափար առն ձեզի  
այդ գործին վրայ: հաւատացէ՛ք որ դժ-  
ուար գործ է առնալ:

Քննարկեալ կը հասկնամ: Բայց երբ  
48 էջով բանաստեղծական հաւաքա-  
ծոյի մը վրայ տող մը կը փնտռէք, իրա-  
պէս կը փնտռէք մէ, այս զոնէ բան մը  
էն բանը համար և չէք գտնել, ինչպէս  
կարելի է գնահատել: Հեղինակը լա-  
խաբան մըն է, բայց դիմադրող քիչ թէ  
չառ, գտնէ ապագային երեւան դայիք  
առաջագիւղ մը բնակարանը ցոյց տալու է որ  
չափով, ցնցով և ինքզինքը ամփոփէ:  
Երբ առ ալ չկայ ինչպէս մարդ առանց  
խղճատարութեան հեղինակը գործող փո-  
չին կրնայ գտնել ոչնչութեան մը վրայ:  
Դանի մը պատահական օրինակներով կը-  
նայ հանգուրի ըստներու:

Մարդն սկսիմ:

Հեղինակը իր երկը ձեռնած է հայրկին,  
որոշեալով հայրկին. անոր լուսանկարը  
դեր է. հաճն ալ իրեն. պատճառ չկար  
որ քորկերուն ու երգայնութեան ու չը-  
նէր, ան իրեն համարութիւնն է: Եւ ըս-  
տելու խոսք ունի՝ որուն մէջ կ'ըսէ, հորը  
ուղիղով խոսքը:

Մարդն սկսիմ:

Հեղինակը իր երկը ձեռնած է հայրկին,  
որոշեալով հայրկին. անոր լուսանկարը  
դեր է. հաճն ալ իրեն. պատճառ չկար  
որ քորկերուն ու երգայնութեան ու չը-  
նէր, ան իրեն համարութիւնն է: Եւ ըս-  
տելու խոսք ունի՝ որուն մէջ կ'ըսէ, հորը  
ուղիղով խոսքը:

Մարդն սկսիմ:

Հեղինակը իր երկը ձեռնած է հայրկին,  
որոշեալով հայրկին. անոր լուսանկարը  
դեր է. հաճն ալ իրեն. պատճառ չկար  
որ քորկերուն ու երգայնութեան ու չը-  
նէր, ան իրեն համարութիւնն է: Եւ ըս-  
տելու խոսք ունի՝ որուն մէջ կ'ըսէ, հորը  
ուղիղով խոսքը:

Մարդն սկսիմ:

Հեղինակը իր երկը ձեռնած է հայրկին,  
որոշեալով հայրկին. անոր լուսանկարը  
դեր է. հաճն ալ իրեն. պատճառ չկար  
որ քորկերուն ու երգայնութեան ու չը-  
նէր, ան իրեն համարութիւնն է: Եւ ըս-  
տելու խոսք ունի՝ որուն մէջ կ'ըսէ, հորը  
ուղիղով խոսքը:

Մարդն սկսիմ:

Հեղինակը իր երկը ձեռնած է հայրկին,  
որոշեալով հայրկին. անոր լուսանկարը  
դեր է. հաճն ալ իրեն. պատճառ չկար  
որ քորկերուն ու երգայնութեան ու չը-  
նէր, ան իրեն համարութիւնն է: Եւ ըս-  
տելու խոսք ունի՝ որուն մէջ կ'ըսէ, հորը  
ուղիղով խոսքը:

Մարդն սկսիմ:

Հեղինակը իր երկը ձեռնած է հայրկին,  
որոշեալով հայրկին. անոր լուսանկարը  
դեր է. հաճն ալ իրեն. պատճառ չկար  
որ քորկերուն ու երգայնութեան ու չը-  
նէր, ան իրեն համարութիւնն է: Եւ ըս-  
տելու խոսք ունի՝ որուն մէջ կ'ըսէ, հորը  
ուղիղով խոսքը:

Մարդն սկսիմ:

ԱՐԵՎԻԿԱ ԿԵՆՏՐՈՆԻ

## ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԳԵՂԱՐԱՆԻ ԿՐԹԱՆՈՒՅՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ  
ՍՏՈՒՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱՆՈՒՅՆ  
ԳԵՂԱՐԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ  
ԿՐԹԱՆՈՒՅՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ  
ԿՐԹԱՆՈՒՅՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ  
ՍՏՈՒՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱՆՈՒՅՆ  
ԳԵՂԱՐԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ  
ԿՐԹԱՆՈՒՅՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ  
ԿՐԹԱՆՈՒՅՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ  
ՍՏՈՒՆԱԿԱՆ ԿՐԹԱՆՈՒՅՆ  
ԳԵՂԱՐԱՆԻ ԿԵՆՏՐՈՆԻ  
ԿՐԹԱՆՈՒՅՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ  
ԿՐԹԱՆՈՒՅՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ

պաշտօն յանձնեց Տ. Իրիգորիս



